

„Праця“

Український просвітний тижневик
в Бразилії
виходить в Прудентополи кожного
Четверга.

Передплата
в Бразилії:

Річно 8\$000, піврічно 5\$000.
Для Галичини річно 10 корон.
Для України 5 рублів.
Для Півн. Америки 2.50 дол.
Для Канади 2.50 дол.
Для Аргентини 6 пез.

ПРАЦЯ

„PRACIA“

Jornal semanal para os
Ukrainos no Brazil.
Publica-se em Prudentopolis
às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100рс. від
стиха. Більші по 200рс. За вся-
кі оголошення платить ся згори.

PRACIA
Prudentopolis
Paraná — Brazil

ВИДАВЦІ: Видавнича спілка.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руське ми серце і віра руська“ — 3 Рус. пс. Маркияна Пашкевича.

Ми Українці до спону
В нас є сила Козарів!

Одинока Українська Часопись у Бразилії.

Не розлучать нас ні море,
Ні межі чужих праів. Гимн ам. Укр.

Звертаймо з манівців!

Багато довелося пережити на-
шому громадянству за останні ро-
ки і всеж як мало воно навчило-
ся з тих лекцій, що йому уділяло
невблагане життя. Досвід недавно
минулого й сучасного, одно ве-
лике заперечення тої старосвіць-
кої мудрости, що історія є, мов-
ляв, учителькою життя. Погані уче-
ники, ми нічого не забули й ні-
чого не навчилися. Наша політика
— очевидно мова тут про полі-
тику наших провідних верств —
ніколи не визначалася послідовні-
стю й непохитністю, як далеко не
сягнемо ми в глиб галицько-україн-
ського минулого. Викинувши різні
привабні прапори й оголосивши
не менше привабні програми, наші
»керманічі« ані гадали три-
матися їх у своїй політичній і гро-
мадянській діяльності. Великі сло-
ва й прапори були у них лише
про святочні обходи. А в життю,
в політиці замість принципіальної
позиції, диктованої положенням
нашого народу і його істотним
інтересам, у нас процвітала дрібна
крамарська політика, що не бачила
далі свого загумінка й вдоволяла-
ся тим, що день принесе. Одинока
стала лінія була у нас — орієнтація
від факту до факту й шукання
протекції, очевидно у Відні у най-
яснішого тата — цісаря. Це була
українська лінія. (У москвофілів
бачимо те саме з заміною хіба
цісаря царем, а Відня Петербур-
гом). Хваляться наші націонал-
демократи своїм самостійництвом
і до речі і не до речі розводяться
про своє всеукраїнство, про те,

всеукраїнство і їх героїв шите
надто білими нитками й до не-
давна мало не стільки синьо-жов-
тий, як чорно-жовтий колір. Хи-
ба не денунціовано у нас як мос-
квофіла проф. М. Грушевського,
що відважився виступити перед
війною проти безпринципности й
недемократичности »нашої полі-
тики«? Адже ще в часі війни об-
винувачувано його в зраді Австрії
й бажанню відірвати Галичину
до Росії. Клич — »будьмо пере-
довсім Австрійцями!«, ще не так
давно підносило »Діло«.

Факт протиросійського настрою
в хвилі вибуху війни ще не
може свідчити на користь
наших провідників. То молодіж
і соціалістичні доктринери мрія-
ли про якусь Україну, про ук-
раїнську державу. Старше гро-
мадянство і »керманічі« думали
не стільки про соборну Україну,
як про кращий розвиток австрій-
ської України під покровом Ав-
стро-Угорщини евентуально з час-
тиною української території відір-
ваної від Росії. Концепція Галиць-
ко-Володимирського князівства, за-
лежного від Австрії, була фак-
тично тим максимумом, до якого
вони годні були піднятися.
Австрійська »орієнтація« покуту-
вала у нас до самого останньо-
го моменту мимо тяжких ударів.
всіх тих арештувань, вішань, що
були нагородою за неї в початках
війни й того розчарування, якого
набрано в нашому краю вже за-
раз по прогнанню Москалів і дій-
шло найвищої точки по акті 5.
листопада 1916 р.

Ошоломлене »невдячністю« Ав-
стрії, яка все вмiла усміхатися

Вже цісар Карло значив тільки,
що перший-ліпший віденець, а
такий теперішній »диктатор« шу-
кав у нього великої й багатой ми-
лости для вірних Рутенців.

Що більше, й на історичному
засіданню Національної Ради в
Станиславові, коли двя 2. січня
м. р. проголошено злуку з Вели-
кою Україною, чимало наших кер-
манічів не годні були розстати
ся з окремою західньо-українсь-
кою державою. Віри в Україну
у них таки не було ні тепер ні
пізніше, а бродила химерна дум-
ка видурити в антанти щось в
роді незабутнього галицько-воло-
димирського князівства з медових
днів австрійської орієнтації. А без
цеї віри одно й лишилося — як
не дописала австрійська протек-
ція, вдатися під протекцію анта-
нти. І ми, як перепуджені вівці
кинулися стрімголов під иншого
пана. Сліпі й без застережень. І
знову попали з дощу під ринву.

Наслідки нової орієнтації, ми
їх переживаємо. Заклик наших
проводирів опам'ятатися й опер-
тися на народні маси проминув
як голос вопіючого в пустині.
Коли наші представники на збо-
рах Національної Ради в Стани-
славові виступили з кличем: »по-
вертай на ліво!« Це викликало
тільки іронічні підмішки й кеп-
кування: »Глядіть, аби віз не пе-
ревернувся, як дуже будемо по-
вертати!« А віз перевернувся ми-
мо того й мусів перевернутися.
бо своєї провідної лінії у нас усе
бракувало, поза охотою йти під
того чи инчого пана. Були боль-
шевики на галицькій границі й
багато з тих, що підкепкували,
нараз сталися дуже червоними.

на Полтавщині, в Києві й дале-
кій Кубані, та його могутня про-
текторка, що поступає з нашим
краєм по старій австрійській ре-
цепті.

Ні, панове, нічого Вам круши-
ти копія в обороні диктатора й
розводиться про Соборну Украй-
ну. Покиньте самі ходити манів-
цями й водити ними наше бідне
громадянство. Час уже витягну-
ти науку з предметних лекцій жи-
ття і пошукати иншої дороги.

А вона одинока — проч з про-
текціями сильних мира цього, о-
прімося на своїх народних ма-
сах і шукаймо союзу у всесвіт-
ній демократії!

Досить нагрішили, пора й по-
каятися! („Вперед“.)

Зі сьвіта.

Большевики не є панамі цілої України.

Телеграми, що їх дістала Українська Місія,
вказують, що не самі большевики є панамі
на Україні. З трох сил, що мають зараз зна-
чіння в Полудневій Росії, та група, що стоїть
за незалежністю Української Республіки,
робить неглядні поступки... Денікіна загнали
в полуднево-східний кут України, де він стрі-
нувся з большевицькою армією над Доном.
Здається, що большевики мають під своєю
контролею залізничні лінії і міста в централь-
них та східних округах, але сільські округи
є в руках селян та повстанців, котрі не узя-
ють комуністичного ладу. На заході, з виім-
ком околиць зайнятих Поляками, українські
республіканці мають силу як по містах так і
по селах.

Від 15. грудня, республіканська Директорія
під проводом Петлюри зреорганізувала свою
армію, зложену з давніших російських як та-
кож і галицьких війск. Ця армія стоїть під
командою генерала Павленка. Правительство
має під своєю контролею, округи: Брашлав,
Літинь, Летичів, Липовиця, Тараша, Звени-
город і Сквиря. Важний залізничний узол
Ваплярка, Бірзуля, Могилів і Бар занято.
Мазепи не ли-

матися їх у своїй політичній і громадянській діяльності. Великі слова й прапори були у них лише про святочні обходи. А в життю, в політиці замість принципіальної позиції, диктованої положенням нашого народу і його істотним інтересам, у нас процвітала дрібна крамарська політика, що не бачила далі свого загумінка й вдоволялася тим, що день принесе. Одинок стала лінія була у нас — орієнтація від факту до факту й шукання протекції, очевидно у Відні у найяснішого тата — цісаря. Це була українська лінія. (У москвофілів бачимо те саме з заміною хиба цісаря царем, а Відня Петербургом). Хваляться наші націонал-демократи своїм самостійництвом і до речі і не до речі розводяться про своє всеукраїнство, про те, що не інтерес, мовляв, партії кермує ними, а інтерес цілого народу, всієї Соборної України.

Бундючні ці слова не встояться перед фактами. Люде, що їх прорікають, правдиві „Івани непомнящі“, сказавши по московськи. Вони забувають чи не хочуть пригадати свого правдивого прізвища, свого недавнього минулого. Адже

не стільки про соборну Україну, як про краший розвиток австрійської України під покровом Австро-Угорщини евентуально з частиною української території відірваної від Росії. Концепція Галицько-Володимирського князівства, за лежного від Австрії, була фактично тим максимумом, до якого вони годні були піднятися. Австрійська »орієнтація« покутувала у нас до самого останнього моменту мимо тяжких ударів, всіх тих арештувань, вішань, що були нагородою за неї в початках війни й того розчаровання, якого набрано в нашому краю вже за раз по прогнанню Москалів і дійшло найвищої точки по акті 5 листопада 1916 р.

Ошоломлене »невдячністю« Австрії, яка все вмiла усміхатися до нас, а в рішучому моменті видавати нашим історичним противникам, громадянство наше почало по тиху зітхати вже й за Москалями. Та всеж, аж до розпаду наддунайської монархії держалися наші провідники руками й зубами за стару грішницю, не зважилися відстати від неї ні 19 жовтня ні 1 листопада 1918 р.

кинулися стрімголов під иншого пана. Сліпі й без застережень. І знову попали з дощу під ринву. Наслідки нової орієнтації, ми їх переживаємо. Заклик наших провідників опам'ятатися й опертися на народні маси проминув як голос вопіючого в пустині. Коли наші представники на зборах Національної Ради в Станіславові виступили з кличем: »повертай на ліво!« Це викликало тільки іронічні підмішки й кепкування: »Глядіть, аби віз не перевернувся, як дуже будемо повертати!« А віз перевернувся мимо того й мусів перевернутися бо своєї провідної лінії у нас усе бракувало, поза охотою йти під того чи иншого пана. Були большевики на галицькій границі й багато з тих, що підкепкували, нараз сталися дуже червоними. Це одначе не перешкодило їм згодом перекинутися в иншу крайність, коли замість комуністів появився Денікін. Раптом велика Україна стає непотрібним реквізитом, нездійсненою мрією, а ратувати нас може царський генерал, що нищить українство де може, де стане й на Поділю й

Большевики не є панами цілої України.

Телеграми, що їх дістала Українська Місія, вказують, що не самі большевики є панами на Україні. З трох сил, що мають зараз значіння в Полудневій Росії, та група, що стоїть за незалежністю Української Республіки, робить неглядні поступки... Денікіна загнали в полуднево-східний кут України, де він стрінувся з большевицькою армією над Доном. Здається, що большевики мають під своєю контролею залізничні лінії і міста в центральних та східних округах, але сільські округи є в руках селян та повстанців, котрі не визнають комуністичного ладу. На заході, з винятком околиць зайнятих Поляками, українські республікани мають силу як по містах так і по селах.

Від 15 грудня, республіканська Директорія під проводом Петлюри зреорганізувала свою армію, зложену з давніших російських як також і галицьких військ. Ця армія стоїть під командою генерала Павленка. Правительство має під своєю контролею, округи: Брацлав, Літинь, Летичів, Липовиця, Тараша, Звенигород і Сквиря. Важний залізничний узол Ваплярка, Бірзуля, Могилів і Бар заняті. Міністерство під проводом І. Мазепи не лише не заключило союзу з большевиками, але противно, ніхто з Українців, навіть скрайні радикали не беруть участі в большевицькій адміністрації. Йдуть приготування до скликання тимчасового парламенту і всі народности на кляси, які замешкують Україну схлопені піддержати його. Поголовски, начеби там існувало більше народних правительств, лишені всякої підстави. Республіка

Правдивий случай.

Оповіданє.

Це діло було не давно, а таки тамтого року. Робота в мене була пильна, бо саме рубане ліса, а до сего крепко я змок одного дня. От прийшов я вечером, повечеряли, помолились, та полагали спати. Снить ся мені, що ніби то я в якійсь битві, стою, а тут стріляють, так густо, як дощ крапнистий, то так кулі летять. Такий мене страх обгорнув, та лиш молюсь, коб довго не мучитись на сім побоевищи. Вже все одно, бо бачу, що нема виходу. Аж щось мене кольнуло в ліву руку. Я впа, та думаю, що то вже кінець. На цім я пробудився, але був цілий мокрий. Минуло кілька днів, я забув на сон, але рука болить. Думаю от болить тай перестане. Пішов я дальше до ліса рубати, але робота не йде. Дивлюсь я на руку, а ту бачу прищі. То дурниця, от кров очистить ся, то перейде. Я тоді назбирав собі ріжних листочків, обмотав руку, тай беру сокиру тай рубаю. Гірко робота йде, бо моїй руці гірш, тай гірш.

Думаю собі, треба раду таки давати. Іду я до одного Німця. Він лічить, то він і мене порадить, вилічить.

Пішов, тай розказую. Він каже: »Покажь руку«. Я розвинув, він подивив ся і каже: »Це нічого, це з простуди« і дав

мені якоїсь жовтої масти, щоб мастити. Мастив я пару днів, але то все розятрилось, тай се я покинув. Треба думаю лікаря порадитись. Сказав я се моім родичам, а они і чути не хочать.

На що тобі дохтір? Він так розумієсь, як той Німець, а він тобі що поміг? До сего треба знати. Знаєш що, ми попросимо стару Явдоху, а она то і стара і все знає і порадить. Най но она подивить ся.

Що она мені поможе, та Ваша стара Явдоха. Тут треба вченого чоловіка а не баби шептухи, бо то все дурне, говорю до своїх родичів.

Не кажь сину то дурне, она можа так зробити, як хоче. Она бувала в світі, она може помогти, як хоче. Она, як вимовить, а дохтір таки сего не потрафить. Ми тебе таки калікою не лишим, але спробуем, як она не поможе, то поїдеш собі дальше ратунку шукати.

Бачу я, що я таки старих своїх не переконаю, тай говорю робіть, що хочете та що знаєте.

Мама, як се почувли, то аж зраділи. Взяли хустку на голову взулись в шинелі, тай одной хвилі побігли до Явдохи.

Сів я, чекаю, цікавий я, як ся славетна лікарка ме лічити.

От незабаром привели бабу Явдоху. Вона подивилась на руку, аж в долоні сплеснула,

Мояж ти дитинко, та то пристріт. Вам треба ратунок давати.

Таж Ви кумуньцю се знаєте добре, то робіть, що знаєте, повідають моя мама.

Мене сьміх обгорнув, але якоесь стиснув зуби, бо боявся розгнівити матір.

Той пристріт треба вимовити, і огонь скинути. Однак, щоб кінець був добрий треба, щоб ти дитинко вийшов до синій ляг під порогом, а я переступлю і на углі утру лице. Тоді вже будеш здоров. Я тепер не вдержався, та засьміяв ся.

Ні, говорю робіть що знаєте, аби мене не переступати. Я молодий хлопець, ще буду рости, а то, кажуть як переступити, то і зріст запинить ся.

Може то і бути кумуньцю, кажуть моя мама. А во то на кінці одной лінії є вам таке грубе, а мале. Не виросо, бо вам переступили.

Ні, воно не вадить повідає стара Явдоха, лиш треба знати, як переступати. Я знаю, як се робити.

Та чи знаєте, чи ні, я таки не хочу.

Стара баба троха всердилась, побурчила та і каже:

Впертий вам хлопець, але це нічого, ми таке вимовим.

Явдоха взяла великий ніж, наставила проти болячої руки, тай стала щось шептати, я слухаю, але не могу зрозуміти.

Щож ви бабусю так ніби боїтесь вимовляти. Я вже чув, як вимовляють.

Прямо голосно, то і таке помагає, а Ви ніби встидаєтесь.

Нема, як то стара Наумиха, она то шептає, як горох качає, але так шептати, то мабуть не зможе.

Явдоха, як се почувла, аж почервоніла тай тоді почала на весь голос:

»Пресьвята Матенько стань мені в помочі — пристріт вимовляти. Чи ти вітряний, чи ти водняний, чи земляний, ранішний, чи вечірний, чи волячий, псячий, козячий, чи конячий, чи собачий, чи котячий, я тебе вимовляю. Вимовляю ты із рук, ніг, голови, мізку, крижий, вух і носа, з серця із під серця, з всякої жилинки, з всякої сустави. Іди собі собі лісами, горами, дебрами, звідки прийшов, забирайся«.

Наговоривши баба повно несенітниць, взяла квартиру води еще хотіла вугле скидати.

Мені вже було за багато, я розсьміяв ся, тай дальше сказав, се курам на сьміх а не для мене.

Баба розсердилась, пішла.

Мама за нею, але вже була задалеко.

Мені не поліпшалося. Горячка збільшалося, рука і цілий я ослаб цілковито.

Везіть мене до лікаря. Запрягли коні їдем, ба тай еще переймають якісь люди. Где їдете? До »дохтора« повідаєм. »Его нема в дома — везіть до польського шпитали«.

має піддержку з боку територіяльних адміністраційних тіл, краєвих управ, котрі представляють давні земства.

Українська армія бореться з большевиками.

Доносять, що українська армія, яка числить 60,000 людей бореться з большевиками в околиці Камінця. Така вість наспіла тут з Відня.

Большевики на границі Галичини.

Советська армія знаходиться біля Проскуркова. Страх в Польщі перед нападом большевицької армії такий великий, що правительство зарядило загальну мобілізацію і зробило солідну підготовку до війни проти червоної армії.

Советська армія заняла Могилів і дійшла до границі Галичини.

Коло Одеси окупила советська армія недовбитки Денікиних військ.

Звільнення інтернованих.

Звільнення поступають поволи наперед. Досі звільнено повіти аж по Львів з виїздом Турчанщини й Городеччини; на схід від Львова звільнено тільки Золочівщину й Тернопільщину. На черзі гербовельський повіт. Всіх селян цілковито звільнено, тільки селян з рудецького повіту звільнено, одначе конфіновано. Інтелігентів звільнено, але конфіновано. З інтелігентів полишені між іншими: о. Степан Онишкевич, о. Яків Яхно, Антін Старух, о. Чертежинський і одна громадянка з Самбора.

Агітація в Бучаччині.

З Бучаччини доносять нам, що по всіх селах повіту ксьондзи й пани ширять агітацію за прилученем східної Галичини до Польщі в той спосіб, що посилають агітаторів по селах, які вимушують від селян підписи та „протести“.

Подорожіння товарів у Львові.

В звязи з ріжними поголосками про події на сході підскачили в гору у Львові ціни на товари. Приміром за 1 кг. волового мяса, яке досі коштувало 28 корон, беруть тепер продавці 32 а навіть 34 корон і заповідають покупцям, що ціни ще далі підскачуть в гору. Подорожіло також масло і яйця. За одно яйце, яке досі коштувало в вільній торгівлі 2 корони, платиться від двох днів 2 корони 80 сотників. Дорожють також всі інші товари. За малий сотнар вугля платиться вже 60 корон.

ПЕРЕД НОВИМИ ПОДІЯМИ В ПОЛЬЩІ.

Голод, визиск, безробіття, робітниче невдоволення.

В польській робітничій пресі можна замітити наскрізь невдоволення з політики правительства, як приготовляє армію до нової офензиви на сході. Від іронічних окликів аж роїться в тій пресі. „Голод в Домброві“, „Безробіття в Варшаві“, „Тисячі гинуть від тифу в Галичині“, „Нехай живе війна“. Отсе кілька з тисячів подібних окликів робітничої преси, яка приготовляє нарід до нових великих подій.

Американський Червоний Хрест зладив статистику смертності між цивільним населенням в Польщі від початку вибуху війни. Смертність виносить понад 2,000,000 душ, не беручи в рахунок тих, що згинули на боєвій лінії. На 20,000,000 душ теперішнього населення. Польща є 20% збігів з сусідніх держав і країв. Цивільне населення

проволочно опорожнили всі ці землі на території давної Росії, які заняли військово, а на які не мають позволення від мирової конференції.

Заявляють, що до сего часу Поляки відмовлялися опорожнити ці території подаючи на оправдання своєї відмови, що вони мають до них етнологічні претенсії та що мілітарна доконечність вимагає такої окупації з огляду на грозу недалекого большевицького наступу на Польщу.

Фош відїхав до Польщі.

Генерал Фош відїхав дня 24 січня поплудни до Варшави, щоби там поробити всякі приготування до союзного нападу на большевиків. Сей напад розуміють так, що Франція доставить оружа польській і иншій армії, а Велика Британія доставить морських сил. На основі сього пляну британська середземноморська фльота вже відїхала на Чорне море.

Загальний нагляд над операціями віддано генералови Фошови. Принятте пляну злученої кампанії проти советських військ є побідою Франції яка домагалася зоруженої сили на полагодження російського питання замість Лойдджорджової політики отвертих дверей.

Литва виступила явнославно проти Польщі.

Литва виступила явно проти всякого союзу з Польщею і взагалі проти союзу, в яким бралаб участь також Польща. Як результат того становища, вона не приступила до оборонного союзу Естонії, Латвії й Польщі, який щойно в Гельсінгфорсі сформувався по довгих нарадах представників чотирох згаданих держав.

Замість брати під розвагу союз чотирох держав, Литовці на самім початку наради запропонували представникам Естонії і Латвії, аби зорганізували союз проти Польщі. Представники Латвії і Естонії відказали брати сей проект під увагу, не маючи на се повновластий. Коли се їм не вдалось, литовські делегати заявили, що до жадного союзу, до котрого буде належати Польща Литва не вступить.

Австрія дістає позичку від Англії.

Австрійські власти ведуть з Англією переговори в справі одержання позички з висоти одного мільярда корон. За ці гроші має купитися сирі матеріяли для австрійських фабрик.

Кронпрінц має приїхати до Мексика.

Фридрих Вільгельм, давніший німецький наслідник престолоа зараз на весну приїздить до Мексика, щоби зайнятися зорганізуванем в стейті Кверетаро німецької колонії. Таку відомість оголосив Рудольф Місгаймер, давніший аташе при німецьким посольстві в Мексикі. Він заявив, що таксамо має приїхати і князь Оскар, другий син бувшого цесаря і має осісти в республіці Сальватор, де німецькі агенти закупили велитенські простори землі. Бувший кронпрінц поїде впрот до міста Мексик, де буде в гостині у президента Каранци.

Як відчули галицькі Україці заняття Камянця.

(Виїмки з приватного листа з околиці Львова з дня 21. грудня 1919). Тепер по заняттю Камянця вертає багато людей і кождий розповідає страшні річі. Переживаємо тепер страшні душевні тортури на кождому кроці. Всюди стрічають нас несподіванки. Наші люди „виздять“ до ріжних концентраційних „прогилькових“ місць. Деякі вертають але

весь український нарід не годить ся, щоби Східна Галичина була під Польщею, але стоїть за прилученем до України. Певна річ, що і Польща, если хоче мати спокій, мусить на се згодитись, бо коли своєї пажерливої політики не змінить, то може вкортці „скурчиць сен“.

З Москви доносять, що большевики здобули Архангельск.

Большевицький міністер справ заграничних, вислав до півн. Америки, Японії і Румунії условини мира.

З Лондону доходять вісти, що в Палестині упали такі сніги, що навіть старі люди не памятають. В наслідок сего і зима заострилась, тай люди хорують і умирають.

Хроніка дяцьких звірств у Сх. Галичині.

Як гуляли Ляхи в селі Черчу Рогатинського повіту.

Господар В. К. з Черча, рог. пов. розказує: Дня 24. червня, 1919 р. Поляки втікали через наше село. Господар Антін Космин, літ 60 вів пасти коні. Тоді надійшов польський посіпака підозріваючи його, що старець втікає на український бік і вистрілом з кріса убив його невинно.

Ціле село зрабували Ляхи майже цілком. Куфри і скрині розбивали і забирали все господарське майно, ладували на фіри і вивозили. Худобу і коні забрали з цілого села, відтак підпалили село так, що згоріло 27 господарств. Людей катували приладами крісів, а найтяжше побили господаря Івана Гебу за се, що один польський жовнір вистрілив коло його хати, а другий знова ждав і сейчас прибіг до него і обвинив Івана Гебу, що се він вистрілив. За се бито його аж до непритомности, а вкінці польський поручник засудив його на смерть через повішене. Засуду не мали часу виконати. Найтяжша доля була женщин на котрих допускали ся страшних звірств. Як старих так і молодих много знасилували. Люди говорили, що Турків так не боять ся як сеї польської дичі. Село потерпіло найбільше через се, що належало до свідомих сіл Рогатинщини.

Убийство Ляхами українського священника о. Заторського.

Народний учитель Я. Г. розказує: В помешканю о. Осипа Заторського в Лапшині п. Бережани була приміщена польська стація для перевязування ранених. Дня 20. червня около 6. год. вечером, коли українські війська вчинили наступ на Лапшин, о. Заторський літ 30 — схоронив ся враз з многими перед артилерійними стрілами до пивниці. Побиті польські війська розпочали відворот, стація перевязочна послішно стала забирати ся. В тім моменті з пивниці виглянув о. Заторський і в тій же хвилі вистрілив до него польський поручник і положив його трупом на місці. Свідками були польський вісковий священник, польський лікар і місцеві селяне. Убитому польський вісковий священник уділив абсолюції.

Надто того дня в місцевості Лапшин польські жовніри розстріляли без ніяких причин чотирох Українців селян; передівсім посла до Нац. Укр. Ради Грушка. Забрали в нього все обчисте, коні з возом, убраня і біле, словом обчистили все до нитки. Батька його літ 60 дуже тяжко оббито. Коли наші вій-

сілі волочити поле. Наставником був той сам офіцер Білінський.

Коли українські війська зблизили ся 19 червня до села Поручин ся сама посесорня опускаючи село забрала зі собою одного найліпшого слугу — 16 літнього хлопця. По дорозі веліла убити його польським жандармам, за те, що був Українцем. Знайдені його біля села Дришів, мав 5 ран проколені багнетами в голову, одно проколоне черебо обійчик до легких — поломані руки і ноги.

Поведення Ляхів у Фельштині.

Хоч справа Галичини ще як слід не вирішена, преголосила польська жандармерія: побір до польського війська. Приказ мотивують вони тим, що війна вже скінчена з Українцями і що обовязком всіх є оборона теперішньої границі нової „вітчини“.

Автор тих слів мав нагоду чути в костелі у Фельштині проповідь одного ксьондза. Замість говорити по те, про що священник має говорити, він використав церковну проповідь для вічевої промови, в якій що слово то лайка на адресу Українців.

Пару слів під розвагу людям доброї волі!

Весіля, се в нас цікаве, а передовсім для молодіжи. Нераз як почувесь, що там, а там весіля, то ідеш пару кілометрів, а навіть і кілька миль, стараєсь і приборати, тай і кишеню береш пару вентинів, от, щоб показатись. Нераз навіть і не просять, але ідеш, щоб таки свого допняти. Треба бачити молодіж, котра входить на весіля, як вийдуть музиканти на против, що за чепурні постать, що за рухи, що за мудрість, як там і вже бесідуєсь, но розумієсь не свою мовою!

На першій місци почастинок. Фляшочки іде з рук до рук, а коли вже розгрієсь, тоді і танець. На се все не глядім, а звернімо свою увагу на бесіду. Бесіда, співи, дотепи бувають нераз такі, що хиба уха затикай. Хто се робить? Українські діти. Чому? Фляшочка, тай килішок має свою силу, а найбільшій части винні також і родичі. Разлучилось і мені бути на таким зацнім весілю. Молодики без руху, в віку 15-18 літ підпихають собі моретесівки почали жартувати, сьлувати, але так, що хибань уши затикай. Не стерпів один з поважних господарів, та опімнув, Хлопці, уважайте, що знаходитесь в хаті християнській, уважайте, на нас старших, а передовсім пошануйте своїх родичів. Що думаєте, була яка користь? Чоловік се сказав в найлучшій намірі, думаючи, що родичі сих своїх діточок зганять. Родичі замість зганити своїх дітій за уличні сьпіви заохочували еше, щоб они кінчили свою огиду. Добра наука, подумали собі всі гості весілляні. Родичі самі мусять звернути на се увагу. Друга біда по наших весілях, се бійка. Рідкі знайти весіля, щоб оно не убійлось без бійки. Часто лучаєсь, там на весілю побились там стрілялись, а там різались ножами чобритвами. Деколи лучаєсь і таке, що по весілю тягнуть ся до суду, тай там мусить ся докінчувати. Сей гріш тяжко запрацьований даєсь тим, хто обіцяє, що вставить ся, це все піде скоро, тай по його стороні, буде правда. Хто і ту виноватий? Старші, бо вдай такий примір дають. Тут треба вглянути і декотрі старі звичай покинути. На першій місци треба конче менше горівки заносити по тих весілях. Она і так дорога, часи при-

ПЕРЕД НОВИМИ ПОДІЯМИ В ПОЛЬЩІ.

Голод, визиск, безробітте, робітниче невдово-
лене.

В польській робітничій пресі можна за-
мітити наскрізь невдоволенне з політики
правительства, як приготує армію до нової
офензиви на сході. Від іронічних окликів аж
роїться в тій пресі. „Голод в Домброві“,
„Безробітте в Варшаві“, „Тисячі гинуть від
тифу в Галичині“, „Нехай живе війна“. Отсе
кілька з тисячів подібних кличів робітничої
преси, яка приготує наряд до нових ве-
ликих подій.

Американський Червоний Хрест зладив
статистику смертності між цивільним насе-
ленням в Польщі від початку вибуху війни.
Смертність виносить понад 2,000.000 душ,
не беручи в рахунок тих, що згинули на бо-
євій лінії. На 20,000.000 душ теперішнього
населення. Польщі є 20% збігців з сусід-
них держав і країв. Цивільне населення
переносить невимовне терпіння задля браку
праці і харчу, підчас коли військо живе собі
вигідно.

Поляки мають дикі претенсії до українських
земель.

Станіслав Патек, польський міністер за-
кордонних справ виїхав до Лондону, де його
покликано на конференцію з Лойдом Джор-
джем; правдоподібно це сталося в звязи з
домаганням Лойда Джорджа, щоб Ляхи без-

Кронпрінц має приїхати до Мексика.

Фридрих Вільгельм, давніший німецький
наслідник престолола зараз на весну приїздить
до Мексика, щоб зайнятися зорганізуванем в
стейті Кверетаро німецької колонії. Таку
відомість оголосив Рудольф Мієгаймер, дав-
ніший аташе при німецькім посольстві в
Мексика. Він заявив, що таксамо має при-
їхати і князь Оскар, другий син бувшого
царя і має осісти в республіці Сальватор,
де німецькі агенти закупили велитенські
простори землі. Бувший кронпрінц поїде
впрост до міста Мексик, де буде в гостині
у президента Каранци.

Як відчули галицькі Українці заняття Камянця.

(Віймки з приватного листа з околиці Ль-
вова з дня 21. грудня 1919). Тепер по за-
няттю Камянця вертає багато людей і кожний
розповідає страшні річі. Переживаємо тепер
страшні душевні тортури на кожному кроці.
Всюди стрічають нас несподіванки. Наші
люде „виїздять“ до різних концентраційних
„прогулькових“ місць. Деякі вертають але
мало. Життя тепер нема ніякого. У нас го-
лод таї нужда не до описання. Всі товари
подорожили в сотеро, багато річей не можна
зовсім дістати. Найдорожші средства поживи.
Міста засуджені на голодну смерть, селяне
ще як так видержують. Вартість корони па-
де непомірно.

Весь українский наряд проти віддання Сх.
Галичини Польщі.

Часописи зі Штокгольму доносять, що

Народний учитель Я. Г., розказує: В по-
мешканю о. Осипа Заторського в Лапшині
п. Бережани була приміщена польська ста-
ція для перевязування ранених. Дня 20. чер-
вня около 6. год. вечером, коли українські
війська вчинили наступ на Лапшин, о. За-
торгський ліг 30 — схоронив ся враз з
многими перед артилерійними стрілами до
півниці. Побиті польські війська розпочали
відворот, стація перевязочна поспішно ста-
ла забирати ся. В тім моменті з півниці
виглянув о. Заторгський і в тій же хвилі
вистрілив до него польський поручник і по-
ложив його труном на місці. Свідками були
польський вісковий священик, польський
лікар і місцеві селяне. Убитому польський
війсковий священик уділив абсолюції.

Надто того дня в місцевости Лапшин поль-
ські жовніри розстріляли без ніяких причин
чотирох Українців селян; передівсім посла
до Нац. Укр. Ради Грушка. Забрали в ньо-
го все збіже, коні з возом, убраня і біле,
словом обчистили все до нитки. Батька його
літ 60 дуже тяжко оббито. Коли наші вій-
ська опустили місцевість Поручин, місцева
посесорка Ванда Білінська, знушала ся над
українським населенем в той спосіб, що ко-
ристаючи з того, що в її дворі закватиру-
вала ся польська жандармерія, котрою ко-
мандував її син поручник Білінський, при
помочі тої жандармерії запрягла українських
селян по 8 до одного плуга і они мусіли
орати її поле. Селянок знова запрягала си-
лою по чотири до одної борони і вони му-

стернів один з поважних господарів, та
опімнув, Хлопці, уважайте, що знаходитесь
в хаті християнській, уважайте, на нас стар-
ших, а передовсім пошануйте своїх родичів.
Що думаєте, була яка користь? Чоловік се-
сказав в найлучшій намірі, думаючи, що
родичі сих своїх діточок зганять. Родичі за-
мість зганяти своїх дітий за уличні сьпіви
заохочували еще, щоб они кінчили свою огиду
Добра наука, подумали собі всі гості весіль-
ні. Родичі самі мусять звернути на се увагу.
Друга біда по наших весілях, се бійка. Рідкі
знайти весіле, щоб оно не убійлось бе-
бійки. Часто лучаєсь, там на весілю побились
там стрілялись, а там різались ножами чи
бритвами. Деколи лучаєсь і таке, що по ве-
сілю тягнуть ся до суду, таї там мусить
ся докінчувати. Сей гріш тяжко запрацьовани
даєсь тим, хто обіцяє, що вставить ся, що
все піде скоро, таї по його стороні, будь
правда. Хто і ту виноватий? Старші, бо в-
дай такий примір дають. Тут треба вглянути
і декотрі старі звичаї покинути. На перші
місци треба конче менше горівки зносити
по тих весілях. Она і так дорога, часи при-
крі те, таки якийсь гріш, позістане для мо-
лодих. Певно мож мати і горівку, бо наші
люди уважалиб за не важне весіле, але таки
менше. Випеш чоловіче один калішок, будь
з тебе. Добре і з'їсти, добре поговорити
ну, таї і забавиш ся.

По друге треба звернути увагу, щоб
весіля не тягнулись по кілька днів. Дивіть
як другі народи роблять весіля. Нераз в одні
дні і весіля і контракт цивільний, але не

Я розсердив ся. Їдмо до лікаря, а
він нас порадить, не слухайте ляха.

Приїжджаєм до Прудентополя. Пішли
до лікаря. Лікар собі не аби який. Висо-
кий, веселий, а з очий його видко доб-
ряга. Хоть Москаль, але серце українське.

Оглянув попукав, а потім каже, а щож
скорше не прийшов? Дурно прийняв тіль-
ки муки через дурний розум, колч я йо-
му все розказав.

Записав реценту, таї післав до Ук-
раїнського шпитали. Я посидів там пару
днів. вийшов здоров як належиться.

Бачите люди в нас так буває. Захо-
ріє чоловік всюди ходить, іде навіть без
ветиду до ворогів, до знахорів, а не там
где повинен. Нема то як між своїми! То-
му люди добрі час опам'ятатись. Викинь-
мо всякі ворожбицтва, покиньмо шепту-
хи всякого рода, покиньмо ворогів, а ко-
ли Господь навідить нас якою слабостию
їдм до своїх, не уїдлиймось оминаючи
своїх, а з Божою помочію всегда нам свої
лучше поможуть як вороги. Чи не так?

Той сам.

Хитрець.

— Прийдіть до нас нині на обід — за-
прошує начальник безплатного практиканта.

Звинить ласкаво, пане начальнику, не
можу прийняти ваших запросин на нині, бо
аже ваша добродійка звеліла мене запроси-
ти. Але завтра служу пане начальнику з
цілою охотою.

Діточий куток

Як Білгородці перехитрили Печенігів.

Нині розкажу вам про одну історію, яка
склалась за часів Володимира Великого.
Послухайте. От було таке:

Печеніги, ті самі, що то вже Володимир
з ними воював, одного разу напали на од-
не місто, що звалось Білгород, недалеко
від Києва. Воно тепер називаєсь Білгород-
ка і є селом, но колись було се місто сла-
вне і в ньому много мешканців. Було оно
добре обгороджене. Відразу не могли його
взяти Печеніги, тому облягли і хотіли взя-
ти його голодом. Довго вони так сиділи
кругом того міста, а місто все не піддава-
лось. Обридло Печенігам вже облягане й
вони післали своїх послів сказати, щоб го-
родяне піддалися їм, бо все одно вони за-
мучать їх усіх голодом та жаждою. Тоді
Білгородці сказали їм таке:

— Завтра ми пришлемо до вас десять
своїх чоловіка у заставу, а ви пришліть
нам десять своїх, щоб вони подивились чо-
му ми вам ніколи не віддамо міста".
На раді, що була перед тим у Білгородців,
один дідок порадив їм от що зробити:

— Зберіть — каже — із кожної хати
хоч по жмені вівса та пшениці, а в кого
нема, то хоч висівок яких, та все те несіть
до мене.

Назбирали — де хто що знайшов, таї

поприносили. Із усього того наварив дід
кисілю й звелів викопати глибоку яму; у
ямі на дні поставив він велику бочку та
висипав туди той кисіль; зверху упорядили
ту яму, наче криницю і поставили журавель
з цебром. Так само зробили й другу яму,
тільки у бочку всипали меду, що знайшли
у княжій льоху й розвели його водою. Як
прийшли печенігські послы то Білгородці
повели їх до тих криниць і з одної витяг-
ли кисілю а з другої меду, таї кажуть:
— Дивіться самі: чого ми маємо вам відда-
вати місто, коли земля дає нам і харчі і
питво!"

Здивувалися Печеніги, насипали того ки-
сілю й меду у кухлики таї понесли до сво-
го князя й розказали йому, що ось таке
диво є у сьому місті. Повірів князь, ви-
пустив білгородських заручників, зняв об-
логу з города й потяг у степи.

От що нам розказує літопись. Так то
Білгородці перехитрили Печенігів і оборони-
ли своє місто від загибелі.

Хто виводив народню мову до україн- ської письменности?

Давніше писали у нас в Галичині і на
Україні всі книги і письма такою мовою,
якою ще доси друкують ся церковні книги.

Перший, хто став писати свої твори мо-
вою якою говорив цілий наряд — був на
Україні — Іван Котляревський, а в Гали-
чині — Маркіян Шашкевич.

Іван Котляревський уродив ся в місті
Полтаві, на Україні 10. вересня 1769 р. В бі-
жучім отже році припадають 150 літні ро-
ковини уродин сього великого письменника.
Він написав живою українською мовою

поетичний твір п. з. „Енеїда“. В сїм тво-
рі описує блуканину Троянця Енея, який
по зруйнованю Трої пішов з товариство
шукати нової вітчизни. Однак сих ніби Тро-
янців описав Котляревський так начеб с
були козаки, що по зруйнованю Січі пішли
шукати нової вітчизни у Туреччину, а навіть
у Банат на Угорщині.

З інших писань Котляревського важні
ще комедія зі співами п. з. „Наталка Пол-
тавка“, яку доси виставляють усі українські
театри. Нема може між вами нікого, хто
не знав би зі сцени долі і терпінь бідної
Наталки, що вірно ожидає повороту своєї
милого. „Москаль-Чарівник“ — се друга
комедія Котляревського.

Через се, що Котляревський перший за-
чав писати свої твори чистою українською
народньою мовою, названо його в літерату-
рі батьком українського письменства.

Він умер 10. падолиста 1838 р. і лежить
похований в Полтаві. В році 1903 звелича-
увесь український народ Івана Котляревсь-
кого величним пам'ятником в його родинній
місті.

Як на Україні Котляревський, так на га-
лицькій Україні став перший писати свої
твори народньою мовою молодий священик
Маркіян Шашкевич.

Він уродив ся дня 6. падолиста 1811 ро-
ку, в селі Нідлисі недалеко Золочева. Він
перший став виголошувати проповіді в цер-
квах у Львові мовою, якою говорили тоді
лише хлопи на селі. До сього часу виголо-
шувано проповіді по церквах польською мо-
вою. Шашкевич видів, що недоля українсь-
кого народу в Галичині спричинена великою
темнотою. Тому зладив у році 1836 першу
українську „Читанку“ для учеників народних
школ. Всі свої поетичні твори зібрав він і

мож сказати, що вони се роблять з убожества. Наш нарід гостинний, але і гостина ся най буде уцтвива.

Треба уважати, щоб діти ваші не волочились по тих всіх весілях. Діти чи то хлопці, чи і дівчата мусять бути не добрі, коли жадне весіле без них не обійдєсь. Може думаєш що скорше ужениш ся, або віддаш ся, як будеш волочитись по весілях? Цілком ні. Кожний шукає тихої, чи тихого, уцтвивої, чи уцтвивого, чесної, чи чесного, а по тих, що то лязять з одного на друге весіле не мож сего сподіватись.

На кінці не тра тягнути на наші забави чужинців. Скажіть собі добрі люди, чи Ви були на чужинецьких забавах, весілях, байлях. Рідко і дуже рідко. Над сим тре застановитись і где що покинути, а се в руках старших. Хто се зробить, ніколи не пожалує, а тоді певно буде менше бійки, та сьміху з нас.

Сволок.

З Бразилії.

Відповідь на польську брехню.

Хвальна Редакціє!

Прошу помістити сих кілька моїх стрічок до цінної нашої часописи:

Я від часу, до часу люблю переглянути польські часописи виходячі в Бразилії. Се роблю розумієсь не, щоб я чув симпатію до них, але попросту, щоб потішитись їх глупотою, коли пишуть про нас Українців. Припадково впало в руки мені ч. 11. „Поляка в Бразилії“. Пишуть то про се, то про те, тай написали про принятє польського конзуля в Прудентополи. Если хто не бачив сего принятя, то думав би що справді се правда. Але хто бачив хоч з боку, то мимохіть утверджуєсь в тім, що не раз пишуть Українці, що за брехливий сей рід. То поминаю, але добре булоб, щоб хоч коли пишуть пригадали собі пословицю Москаля: „Бр... але міру знай“.

Є одно написане, що видко, що се писав якийсь півголова, коли нас Українців рахує, що ми вже також творимо частину їх „найяснейшої жечипосполітої“. Се лож цілковита, та мабуть тому учасникови не всі кляпи в дома. Галичина еще не віддана доси під ляцьке панованє, а навіть най Господь сохраниць, коли буде віддана, то она буде одиницею державною, як се писала „Праця“. Що до запрошеня, що той учасник пише, що одержали українські провідники, то певно колиб навіть і Поляки одержалиб таке запрошенє — кинулиб до коша. Се не було запрошенє, але бондючне пияцке, письмо, писанє в радости пияцкій прибутя їх „ойца“.

Пише також, що нарід український заховав ся „некультурно“. Що за дикі претенсії! Панове Ви вже нас культури не будете вчити! Вистарчить глянути на Вашу культуру в Галичині, на се обходженє ся з нами Українцями, то ми таки кажем, що не хочем такої культури Вашої і пятнувати єї будем всегда.

Видко, що той учасник не розуміє слів, та не знає где їх причіпити, коли з таким вириваєсь.

Тим часом здоровлю всіх читачів,
Той сам.

Українці з осені Маркондєс і Сенадор Коррея вислали дня 10. лютого с. р. протест до п. Коррей, щоб нас не зарисувано, яко

Адвокат Dr. TRASYBULHO LINS-FILHO, у Прудентополи.

Принимает всякі справи цивільні, гандлеві, кримінальні. Виготовляє інвентарі, арроляменти і прочі всякі справи входячі в обсяг адвокатури. Ітересанти най удають ся до п. Вас. Лопатюка. Памятайте о сім, що всякі справи предкладаете в українській мові.

Канцелярия містить ся:
Hotel Victoria — Prudentopolis.

Позір! — Позір! ЛІНІЯ ІВАЇ І ОКОЛИЦЯ! Linha Ivahy — Prudentopolis — Parana.

ОЛЕКСА МАРТИНЕЦЬ.

Поручаю всім Українцям мій новостворений склеп. Надешевші товари споживчі, знаряди до ужитку домашнього. Купую збіже герву і всякі продукта кольоніяльні. Чого Вам потреба, купите і будете вдоволєні. Жаден Українець не може оминати, а іти до свого Українця.

Alexandre Martynec.
Ivahy — Prudentopolis — Parana.

Шкленяр і Син.

Великий склад ріжнородних материй — зелєся і прочих. Агенция Банків: »Banco do Brasil«, »Banco Francez e Italiano« і »Banco Nacional do Commercio«. Суб-Агенция компанії асекураційної земельних і водних (морскої): »Companhia Alliança da Bahia«. Стала кореспонденция комерцияльна (гандлева) з найбільшими фірмами.

Купують в великій скількості: герву, віск, і мід.

Говорить ся по Українськи.

SZKLENIARZ & FILHO.
Teleg. „SZKLENIARZ“
Prudentopolis — Parana — Brasil.

легат Апостольської Столиці, Ексц. Скапардні.

В Сеара треває дальше посуха. Нарід весь, не виключаючи мешканців головного міста Форталеза, голодний і нагий. Сего року там не обходжено карнавалу. Так то коли тревога, то тоді до Бога. Подібна доля чекає мабуть і Пернамбуко, бо довший час дощу не було, а голод за плечима.

Гриппа у Рію панує й досі. Жертви сеї слабости еще не загибли.

Часописи тепер описують дивні річи про карнавал. Многі через той карнавал стали каліками, а кілька стратило навіть і жите! Певна річ, що наслідки такі мусять бути, коли діло є поганське.

У Мінас Жерайс, в місцевости Бом Суксессо було знова землетрясенє.

Бувший президент, Др. А. Камарго потвердив будову залізничцї, котра має йти до

несумлінне і гуровате поступованя з народом, сам ним грішить у своїй статі, як і цілим своїм житєм, відколи осів між нами. Если він добачив між нашими купцями, чи як нас називає »перекупками«, більше людного обходженя, то оскільки більше ми можем жадати від інтелігента, та еще педагога. Тож сьміло можна свазати: »лікарю, лічіть ся в перед самі«.

Ми признаєм ся, що не єсьмо так освітчені повести хочби порушену автором торговлю на більшу сваяю, бо в старім краю Ляхи не допускали нас до висшої освіти, мовляв: »досить, коли по польськи добре навчить ся вимовляти«. До ціпа, коси і плуга більше знаня не потреба, а що платили за роботу від досвіта до пізної ночі так лихо, що годі з неї було вижити, проте утікалось в сввіт за очи, ратувати хоч житє. Тут не один заощадивши який такий гріш взявєся до гандлю. І одиниці вибилєсь на верх і неогандлю. І одиниці вибилєсь на верх і неогандлю. І одиниці вибилєсь на верх і неогандлю. І одиниці вибилєсь на верх і неогандлю.

Найбільший український склеп в Прудентополи Василя Войтовича.

Продаєть ся по ціні уміркованій. Одинока фірма, яка вдсвопить Вас за Ваші гроші! Вступіть і переконайте ся, бо то не коштує нічо.

Більший вибір найріжнородніших материй, наймоднійших кольорів касеміри, коців, готових убрань, чисто-вовняних пал, полотна, хусток, стяжок, капелюхів соломяних і сукняних, ниток до шитя, вишиваня і ручних робіт, зимових шалів, перфум, перфумованого мила, скла, начинь кухонних, заліза, машин до шитя, пороху, шроту, фугетів, славної пасти „Фаворіта“ і шнурівков; книжок, та приборів шкільних.

НАПИТКИ КРАЄВІ І ЗАГРАНИЧНІ.

На складі завсїгди: хміль, олій до фарб, свічки мильові, а подостатком муки найліпших марок, соли грубої, меленої і рефінованої столової; Sal Glauber, Sal amargo, нафти, тютюну, рижу, цукру, фарини кукурузяної і мандькової, фасолї, кави зернятами, незрівняного смагу паленої і чай з Індій.

Завсїгди сьвіже насїне.

Продаю всім, з моєї власної цегольні ЦЕГЛУ, яку узнано за найміцнійшу, найлекшу і найпрактичнійшу до мурованя; ЧЕРЕПИЦЮ: витревалу, найменшої ваги, а найсильнійшу. Скуповую на велику скалю герву та иньші краєві продукта.

Посїдаю велике і рівне подвірє на заїзд, а на случай потреби просторий, супокійний нічліг.

Wasilio Wojtowycz
Prudentopolis, Parana, Brazil.

Чи пили Ви коли каву з української фабрики? Зайдіть до Григорія Кушніра кольонія Шавієр да Сільва — Папандуа С. Катаріна.

Там дістанете: каву палену найліпшої якості — без домішок ароматичного запаху в фабриці „ІТАЙО“.

Kuchmir Gregorio Colonia Xavier da Silva
corr. Papanduva S. Catharina.

II.

Пане Куц! В останних числах появились ваші дописі під заголовком даним, на що хочу вам дещо відповісти тим самим запротестувати проти них, ваших дописей. Ваші дописі казують, жадною наукою ані до патріотизму, ані до суспільних спілок, але за то вон по додлу здеморалізованя нашого великого заходу себто Українців. Ви панове читачі певно то саме можете зважити, гратив Куц пише про цілий загал, а не про дярів, котрі йому стали жовчем, не знати зякої причини і за що. Я тепер думаю на всі боки і Ви пп. читачі і вендарі певно то саме думаєте. бо на примір яким то способом ми могли жити вже 25 літ у Бразилії і то без науки п. Куца? Диво! і якось ми позакладали і провадимо свої, як жеже п. Куц „перекупки“! П. Куц каже, що на 100 — 105 не уміють рахувати ані писати португальською мовою, якої правительство вимагає. Такі слова писати то

та, та мабути тому учасники не впа-
ли в дома. Галичина еще не віддана доси
під лязьке пановане, а навіть най Господь
сохранить, коли буде віддана, то она буде
одиницею державною, як се писала „Праця“.
Що до запрошеня, що той учасник пише,
що одержали українські провідники, то пев-
но колиб навіть і Поляки одержалиб таке за-
прошене — кинулиб до коша. Се не було за-
прошене, але бондючне пияцке, письмо, пи-
сане в радости пияцкій прибутя їх „ойца“.

Пише також, що нарід український захо-
вав ся „некультурно“. Що за дикі претен-
сії! Панове Ви вже нас культури не буде-
те вчити! Вистарчить глянути на Вашу
культуру в Галичині, на се обходжене ся з
нами Українцями, то ми таки кажем, що не
хочем такої культури Вашої і пятнувати її
будем всегда.

Видко, що той учасник не розуміє слів,
та не знає где їх причіпити, коли з таким
вириваєсь.

Тим часом здоровлю всіх читачів,
Той сам.

Українці з оселі Маркондес і Сенадор Кор-
рея вислали дня 10. лютого с. р. протест
до п. Корреї, щоб нас не записувано яко
Поляків, але яко Українців, тим, чим есьмо.

Оселя Іваї — Кальмон вислала дня 7.
марця телеграму протестаційну в справі
Сх. Галичини на руки голови Української
Місії в Парижі, гр. М. Тишкевича.

З лінії Парана (Прудентополіс) пишуть
нам:

Наша лінія хоч велика, але не много е
таких, котріб взялись до якогось діла. Чи-
таючи нашу часопись „Праця“, вчитали
ми про кооперативи. Що то е таке „коо-
ператива“, ми вже розуміємо, бо таку ко-
оперативу мають Поляки на Нервал. Она
йде добре і не лиш нею вдоволяють ся, але
вже й другу задумують чи вже навіть і за-
ложили. Ми зібрались разом одного ра-
зу тай радимось. Нема у нас на лінії
жодного skleпу, заложім ми собі коопера-
тиву. Слово по слові тай заложили.

Ми нині числимо звиж 50 членів. Статут
вже готовий — значить діло зачатє.

Коли другі так роблять — свій гріш у
своїх складають, мають хосен, то чому ми
не можемо сего осягнути.

О розвитку нової кооперативи напише-
мо пізнійше.

Нова школа отворилась на лінії Едвардо
Шавес. Щастє Божє в сій праці! Не вдо-
воляймось еще тим, але о скілько можна
пізнійше шлім діти, на рік, на два до Пру-
дентополя. Сего року народ видко зрозу-
мів вагу школи, бо пр. у школі СС. Служе-
бниць учить ся тепер 202 діточок. Честь
тим Українцям, що причиняють ся до сего
діла!

З Рію, дня 23. м. м., виїхав до Риму де-

одну книжочку, яка появилась друком 1837
р. п. з. „Русалка Дністрова“. Був се пер-
ший поетичний твір у Галичині, написаний
чисто, народною мовою так, як „Енеїда“
Котляревського на Україні.

Маркіян Шашкевич впровадив хлопську,
народню мову в ряди мов культурних наро-
дів. Він бажав, щоби наш селянин, шо в по-
ті чола відробляв кривдячу панщину, міг та-
кож засісти у великій родині освічених на-
родів.

Однак передчасна смерть не дозволила
сповнити Шашкевичови його усього завдан-
ня. Він помер у забутю на селі дня 7. чер-
вня 1843 року.

легат Апостольської Столиці, Ексц. Скапар-
діні.

В Сеара треває дальше посуха. Нарід
весь, не виключаючи мешканців головного
міста Форталеза, голодний і нагий. Сего
року там не обходжено карнавалу. Так то
коли тревога, то тоді до Бога. Подібна до-
ля чекає мабути і Пернамбуко, бо довший
час дощу не було, а голод за плечима.

Гріппа у Рію панує й досі. Жертви сеї
слабости еще не загибли.

Часописи тепер описують дивні річи про
карнавал. Многі через той карнавал ста-
ли каліками, а кілько стратило навіть і жи-
те! Певна річ, що наслідки такі мусять бу-
ти, коли діло е поганьське.

У Мінас Жерайс, в місцевости Бом Сук-
сесо було знова землетрясенє.

Бувший президент, Др. А. Камарго по-
твердив будову залізницї, котра має йти до
Гварапуави, а відтам берегами ріки Jordão
до Фож Ігвассу.

Революція в Багїї треває дальше.

Невидні герої.

Недавно я зустрів у Куритибі одного мо-
лодого хлопця, котрого взяли до війська,
хоч він має докази, що родився в Галичині.
Просив мене, аби яось поміг йому зробитися
з війська. Казав мені, що йому радили
ходити до польського консуля за поратун-
ком.

— Ну і ти ходив? — питаю я.

— Так, ходив.

— І що тобі казали в консуляті?

— Казали, щоб я записався, як польський
підданий, тоді мене виратують запевне.

— А ти що відповів?

— А я відповів, що волю служити пять
літ, а себе Поляком не признаю!.. Волю
служити краєві, який мені дав притулок,
але признати владу тих, що розпинають мій
рідний край, — о, ні!!

Не знаю, чи така відповідь сподобалась
панові Глуховському, а мені то біг-ме спо-
добалось!

Хлопець походить з кольонї Іратї.

Відповідь п. Куцови.

З нагоди поміщеної у „Праці“ дописі
„Без дороги“, одержуємо слїдуючі письма
до поміщеня:

Хвальна Редакціє!

Просимо ласкаво о поміщенє в „Праці“
що слїдує:

Ми ждали кінця писаня п. Куца, щоби
дізнатись, який нам вкаже новий шлях, ку-
да нам йти, до ліпшого гаразду коли доси
шлясьмо блудною дорогою і славити Бога
діждались. Вислїдом довгого його писаня е:
що „злодїї“, або що найменше „блазні“ не
знаєть, шо наш єдиний ратунок е коопера-
тива, і тим запечатав свої довгі виводи, в
котрих е вправді крихітка правди, но колиб
у автора було більше знаня обставин, і зна-
ня купецького та певної дози такту, тоби
його праця не пішла звітром, а так своїх
купців змішав з болотом, нарід зневірив, а
чужих (передовсім польських) підніс під не-
беса. Тим чином в народі збів тєв, до чого
стремів. І то, що найбільше нам закидає

несумлінне і збуровате поступованя з наро-
дом, сам ним грїшать у своїй статї, як і
цілим своїм житєм, відколи осїв між нами.
Если він добачив між нашими купцями, чи
як нас називає „перекупками“, більше люд-
ного обходженя, то оскільки більше ми мо-
жем жадати від інтелїгента, та еще педагога.
Тож сьміло можна сказати: „лікарю, лічіть
ся в перед самї“.

Ми признаем ся, що не есьмо так освіт-
ченї повести хочби порушену автором тор-
говлю на більшу скалю, бо в старім краю
Ляхи не допускали нас до висшої освіти,
мовляв: „досить, коли по польськи добре нав-
чить ся вимовляти“. До ціпа, коси і плуга
більше знаня не потреба, а шо платили за
роботу від досвіта до пізної ночі так лихо,
шо годї з неї було вижити, проте утікалось
в сьвіт за очи, ратувати хоч жите. Тут не
один заощадивши який такий грїш взявся до
гандлю. І одиниці вибились на верх і нео-
дин з них взявби шляхцюру, який
мав його за робучу худобу, за пояс. Вправ-
ді е много, шо не можуть так скоро двиг-
нутись, як бажав автор без „дороги“, на се
складаєсь много інших причин, як брак хис-
ту купецького, замалий владовий капїтал, а
особливо боргованя, а вкінци годї замовча-
ти, правди привички нашого народа, шо він
волить чужому поклонити ся. Це мені ніхто
не заперечить, так поступав наш нарід в
старім краю, шо волів купувати у Жидів,
як у своїх і тому не дивота, шо наші міс-
та на Україні в чужих руках. В Галичині
гандель в руках Жидів, і по части Поляків
а за Збручем в руках Жидів і Москалів.

В Галичині завдяки інтелїгенції розвинувсь
в послїдних десятках літ, рух гандльовий,
но відай війна його знишила, або розвій єї
в значній мірі спинила. І тут задачею інте-
лїгенції повести на лучший шлях торговлю,
но до того треба кромї освіти характер-
ности і чистих рук, а того самого в автора
„без дороги“ годї добачити. Без довіря на-
роду в вашу безінтересовність нічого не
зробите. Роботи Вашої не будем спиняти,
протинно, чим змога поможем, но Вас про-
сим: уважайте, щоби сьте дальше не плямили
своїх рук, як доси на жаль було. Нам при-
кро се і так нечисленній інтелїгенції прига-
дувати, бо на жаль не много Вас маєм, та
жеретесь між собою як собаки і нарід зне-
вірюєть своїми личними руками. Зажадаєть
доказів, будем служити, хоч не радо.

Дивує нас також, шо автор „без дороги“
бере за зле нашим людям, шо зуть себе
Русинами а не Українцями. Прецїнь назва
Русь е назвою нашої цілої вітчизни, а назва
Україна була частина землі коло Києва, а
щоб Москвичи присвоїли собі нашу назву і
звіден повстало много баламутства, то ми на
піванє інтелїгенції радо уживаєм назви Ук-
раїна-Українець, но і старої назви не цураєм
ся. Чому наші сьвященники уживають назви
Русь-Україна а також кажуть молити ся за
Русь-Україну, а прецинь їм не мож закинути
шо они не патрїоти, або неuki.

Хто з п. купців має більше часу нехай
біше напише. Я сказав тих кілько слів в
оборонї наших купців, як також нересторо-
гу інтелїгенції з доброго серця, не в цілї
пониженя, або з упередженя.

Оден за всіх.

II.

Пане Куц! В останних числах появились
ваші дописї під заголовком „Диво за
данім, на шо хочу вам дещо відпасти
тим самим запротестувати проти ними,
них ваших дописий. Ваші дописї казують,
жадною наукою ані до патріотизму, ані до
супільних спілок, але за то вони по до-
для здеморалїзованя нашого велик захід і
ду себто Українців. Ви панове чита-
чі“ певно то саме можете зважити, гратив
Куц пише про цілий загал, а не про
дярів, котрі йому стали жовчем, не знати
з якої причини і за шо. Я тепер думаю
на всі боки і Ви пп. читачі і вендарї пев-
но то саме думаєть. бо на примір яким то
способом ми могли жити вже 25 літ у
Бразилїї і то без науки п. Куца? Диво! і
якось ми позакладали і провадимо свої, як
кеже п. Куц „перекупки“! П. Куц каже,
шо на 100 — 105 не уміють рахувати ані
писати португальською мовою, якої прави-
тельство вимагає. Такі слова писати то
треба не мати краплї крови у лиці. Пи-
таюсь: хто нас навів до закладаня skleпів
чи „перекупків“; хто нам пише, рахує і т.
д.? Може ви п. Куц? Я перший скажу, шо
ніколи не потребуєм ваших рахунків і
якось проваджу свою „перекупку“ вже 8-й
рік без провуду таких великих інтелїгентів як
ви пане! Подругому ще запитаюсь вас, чо-
му ви марните свою глибоку науку по на-
ших бідних кольонїях і межи нашими тем-
ними Паньками, Грицями — чому не пока-
жете свою здібність приміром і ділом? Чо-
му ви, як приїхали до Бразилїї, не заложи-
ли досі гуртовий skleп а марните свій час
по коляях та кольонїях за пару мїлів міся-
чної заплати? Ну, пробуйте, заложіть гур-
товний skleп, а ми вендарї тоді певно не
закладалиб рук на „животиках“, бо мали-
бисьмо від вас дешевї товари і моглибсь-
мо провадити конкуренцію з Поляками. Але
на жаль п. Куц, ви умієти провадити ган-
дель язиком, пером і т. д. а не ділом. За-
ложіть skleп, спроваджуйте товари впрост
з фабрики, зробіть конкуренцію Полякам а
тоді доперва звертайте ся до нас.

Дальше — ви нам радите гіпотекувати
свою власність. Добра рада а я вам скажу:
гіпотекуйте ви — але шо?... Питаєть, шо
ми маємо за протяг 25 літ. Відповім, має-
мо свої власні skleпи, хати, землі а також
по пара дітий і праволожних, котрих году-
ємо своєю кровавою працею. А шо ви? Я
радивбим вам перейти протокол свого жи-
тя і більше дбати о себе, як о нас, бо ми
хоч неграмотні, але маємо своє притулови-
ско а ви? Сороміть ся!

Кажете, шо ми блазні і довірющі — шо ж
ви хочете? Хочите, аби ми гіпекували свою
власність, заложили гуртовний skleп і від-
дали в руки якому будь пройдисьвіту? Е, то
ні! Настільки ми еще мудрі. Пане Куц!
Ми розуміємо, шо спілка гуртовна нам ко-
нечно потрібна, але на се ми маємо час,
хочу сказати, чекаємо догідної хвилї. А
щодо спілки „Голий і Голодний & Comp.“
то раджу вам таку спілку заснувати і прит-
стати до неї яко socio comandativo.

Дорогі читачі! прошу неуважати, шо мол-
оброня не есть складно уложена, бож і
не дивота, на 100 — 105 есьмо неграмот-
ними, як каже наш п. учитель. С. Матїський.

Оголошення.

Гринько Івасенько, з села Капустинець, повіт Борщів пошукує своїх братанків Павла, Михайла і Йосифа, також кума свого Стефана Тетруся. Були в північній Америці. Хтоби за них знав або вони самі нехай напишуть до мене на адрес „Праці“. 12-14.

Шакер на продаж.

Продаю шакер, 1-ої класи разом з будинками і льотку з хатою біля руської церкви у вигіднім місці.

Продаю разом, або поодинокі.
11 — 13 Кол. Іраті — Пилип Пиндюк.

ОСЕЛЯ Sant' Anna.

Cima & Comp. — властители оселі С.

Анна при оселі Вера Гварані, в мунісіпіоом S. Matheus, Парана, повідомляють, що льоти маючі бути продані в оселі С. Анна суть вимірені рядом і доручені властителям, котрі можуть продати без всяких труднощій.

По всякі вияснення прошу писати до:
J. Cima — Comp. Curitiba,
10 — 12 або União da Victoria.

**УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП В КУРИТИБІ
Юрка Іванкова**

ул. Martins Affonso № 6. (проти церкви).
Seccos e Molhados.

напитки краєві і заграничні. Купую збіжжя, і кольоніяльні продукти. У склепі найде кожний товар йому потрібний до дому.
Є вітліг для Шан. III. Кольонієтів.

Лікар і оператор**Др. МИРОСЛАВ ШЕЛІГОВСКИЙ**

Бувший асистент клінік європейських.

CURITUBA, Rua S. Francisco 25.

Лічить після найновішої системи. — Виконує всякі операції хірургічні.

Посторонних слабих приймає на ліченє і побут у своїй клініці. Лічить лучами „Roentgena“. Посідає власну лабораторію до бадань хемічних і мікроскопових, та всяких інших бадань крові в слабостях внутренних.

Порада листовно і усно. — Мож розмовитись по українськи.

CURITUBA — Rua S. Francisco № 25. — Paraná — Brazil.

**Чи Ви вже були коли у склепі
НИКИТИ ДОНЯКА у місті Іраті?**

Він є знаний всім зі свого склепу, що его отворив еще в р. 1908 — в новім перворяднім мурованім домі, в місті Іраті, недалеко стачії залізничної.

Голод. В його склепі знайде кожний Українець найлучший і найдешевший товар. О сім переконаєсь кожний, хто вступить в хату Никити Доняка.

В поєсторє саля повна Seccos e Molhados, зелізя, ріжнородна фазенда, мітити вари споживчі і т. и. — а все по ціні найприступнійшій. Переїзджаю-правити можуть переночувати, або в бараку, або в салях на горі помешканя. Ті, офензє що мали до діла зі склепом Н. Доняка, є вдоволені з его товару.

Купую герву-матте і иньші продукта кольоніяльні.

До кожного потягу висилаєсь власний віз, а в разі потреби винаймаєсь фіра до Прудентополя і кольонії Іраті.

СВІЙ ДО СВОГО — УКРАЇНЕЦЬ ДО УКРАЇНЦЯ

Niketa Doniak — Iraty — Paraná.

ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ШИРОКОЇ БРАЗИЛІ.

Др. Александер Нікольський.

Славний спеціаліст з Європи, теперішній лікар при українським шпитали в Прудентополи, поручає всім терплячим Українцям так мущинам, як і жєнщинам свої успішні лікарські услуги.

Лічить з найліпшим і найпевнішим успіхом, ревматизм, всякі недуги жолудкові, недуги утроби, нирок, гемороїди, недуги скірні, ріжні затроєня, недугу падачки і т. д.

Коли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірем, а дістане пораду.

На відповідь залучить поштову марку.

Dr. ALEXANDRE NIKOLSKYI.

Prudentopolis

Paraná.

Години урядові від 9 рано до 9 вечер; від 3 до 5 години пополудни в українським шпитали. (Безплатно для бідних).

**Кравчарня „УКРАЇНА“
Василя Магеровського**

Виготовляє всякі убраня від найдорозших до найдешевших: плаці, намітки, маринарки, сподні — взагалі все, що входить в обєм кравецтва.

Всякі роботи виконує скоро, совісно — після міри, крою і моди.

Ціни найприступнійші.

Українці! Попирайте завсїгди лиш своїх!

ALFAIATARIA „UCRAINA“
de

Basilio Magerovskyi

Papandua

Sta. Catharina

Оселя Гважувіра — Парана
Бразилія.

Найбільший склеп український.
ІВАНА ШЕРЕМЕТИ.

Поручаєсь воім Українцям склеп свідомого Українця, в котрім найдуть ся товари споживчі, знаряди до домашнього вжитку. Хто що потребує а певно що не пожадує, коли сповнить обовязок народний:

СВІЙ ДО СВОГО.

Купуєсь збіжжє і всякі продукта кольоніяльні.

ANTONIO REBOUÇAS PARANÁ
Riosinho

CASA DO POVO

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО

В АНТОНІЮ РЕБОУСАС — ПАРАНА

Один з найбільших і найстарших склепів у цілім мунісіпію Іраті

Продаю товари ріжнородні — яких справді хто забажає — ФАЗЕНДА — ЗЕЛІЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужитку домашнього і рілничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву. На складі КАВА — ЦУКОР — усі споживчі товари. Капельюхи — стрільні артикули — окраси зі золота як брошки, перстені, ланцуски до годинників і т. д. Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Constantino Odrecky

Antonio Rebouças

Paraná

**Український склеп
ХРУНЯ І БРАТА.
в кольонії Вера Гварані.**

Продаємо ріжнородні продукта по найтаньшій ціні.

Купуємо усякі продукта кольоніяльні, як герву-матте, обручі з тімбо, кору з брамомуні, віск, масло кури, і т. д.

На складі єсть кава, цукор білий і жовтий, сіль мілка і груба, риж, капельюхи сукнянні і соломянні, і т. д.

Chrun & Irmão

Vera Guarany — Paulo Frontim, Parana.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП**Івана Мойси**

В Марешаль Маллет

ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродает ріжнородні продукта по найтаньшій ціні. Купує усякі продукта кольоніяльні, а найцікавше, що платить доросше як другі склепарі.

ПП. З КОЛЬОНІЙ

В. КУН І СИН

ІПІРАНГА ГВАЖУВІРА ПАРАНА

Поручаю мій склеп при фабр. КАП. ФЛЯШКОВИХ

CAIXA
POSTAL

BEBAM AS CERVEJAS

Чи Ви вже були коли у склепі НИКИТИ ДОНЯКА у місті Іраті?

Він є знаний всім зі свого skleпу, що его отворив еще в р. 1908 — в новім перворяднім мурованім домі, в місті Іраті, недалеко стациї залізничої.

Голод, В його skleпі знайде кожний Українець найлучший і найдешевший товар. О сїм переконаєсь кожний, хто вступить в хату Никиги Доняка.

В поєсторі сая повна Seccos e Molhados, зелізя, ріжнородна фазенда, мітити вари споживчі і т. и. — а все по ціні найприступнійшій. Переїзджаю правити можуть переночувати, або в бараку, або в саях на горі помешканя. Ті, офензу що мали до діла зі skleпом Н. Доняка, є вдоволені з его товару. роїть

Купую герву-матте і иньші продукта кольоніяльні.

До кожного потягу висилаєсь власний віз, а в разі потреби винаймаєсь фіра до Прудентополя і кольонії Іраті.

СВІЙ ДО СВОГО — УКРАЇНЕЦЬ ДО УКРАЇНЦЯ

Niketa Doniak — Iraty — Paraná.

Український skleп ХРУНЯ І БРАТА. в кольонії Вера Гварані.

Продаємо ріжнородні продукта по найтанишій ціні.

Купуємо усякі продукта кольоніяльні, як герву-матте, обручі з тімбо, кору з брамомуні, віск, масло кури, і т. д.

На складі есть кава, цукор білий і жовтий, сіль мілка і груба, риж, капелюхи сукнянні і соломянні, і т. д.

Chrun & Irmão

Vera Guarany — Paulo Frontim, Paraná.

УКРАЇНСЬКІЙ СКЛЕП КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО в АНТОНІЮ РЕБОУСАС — ПАРАНА

Один з найбільших і найстарших skleпів у цілім муніципії Іраті

Продаю товари ріжнородні — яких справді хто забажає — ФАЗЕНДА — ЗЕЛІЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужитку домашнього і рілничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву. На складі КАВА — ЦУКОР — уєї споживчі товари. Капелюхи — стрільні артикули — окраси зі золота як брошки, перстені, ланпушки до годинників і т. д. Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Constantino Odreckyi

Antonio Rebouças Paraná

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП Івана Мойси

В Марешаль Маллет

ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродает ріжнородні продукта по найтанишій ціні. Купує усякі продукта кольоніяльні, а найцікавше, що платить доросше як другі skleпарі.

ПП. З КОЛЬОНІЙ

прошу прийти у мій skleп і спробувати, чи те, що кажу, правду кажу? Я свідомий, що переконаєтесь, що кажу правду!

João Moisa

Marechal Mallet Paraná

В. КУН І СИН

ІПРАНГА ГВАЖУВІРА ПАРАНА

Поручаю мій skleп при фабриці КАП ФЛЯШКОВИХ, купую всякі продукта краєві, продаж гуртовна і деталічна.

W. KUHN & FILHO

Guajuvira Paraná

CAIXA
POSTAL
246.

BEBAM AS CERVEJAS

DA

ATLANTICA

Atlantica

Luzitana

Curitibana

Porter

TELEPHONE 454.

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ — ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А.
(ул. Ігвассу — Куритиба) ???

ПИВА:

ясні:

Атлантика
Люзитана
Гамбург
Куритибана
Паранаенсе

темні:

Мюнхен
Кульмбах
Демократа
Портер

НАПИТКИ:

Атланта

Більц

Вода Столова

Женжібре

ГАЗОЗИ з:

Цитрини

Абакаші

Черешень

Малин

Помараньч

Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни!

Роздаємо насіне ячменю за контрактом або продаємо вибіране насіне ячменю!

Сухі дріжджи Атлантики є найлучші і економічні.

Екстракт з солоду, се найлучше лікарство проти кашлю і відновляющий сили.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

Одрецький — Козакевич

В

ІРАТІ

ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО уєім Українцям з Іраті, як і з подальших околиць, наш skleп, який є завсїгди заосмотрений у найріжноріжнійшій товари так краєві, як і заграничні, найлучшої якості. Великий вибір ріжнородних матерій, коців, капелюхів, вовняних пад, хусток, білого полотна, черевиків з фабрики Фаворита, осотові вовнянні убраня і многі иньші товари галентарійні.

НАЧИНЄ КУХОНЕ — ЗЕЛІЗО.

Має завсїгди на складі велику скількість: МУКИ пшеничної житної і кукурудзяної, ЦУКОР жовтий і білий. Каву в зернятах і мелена, СІЛЬ НАФТА, ОЛІЙ, ріжнородні ФАРБИ, КОНСЕРВИ, ГОРІВКА з Моретес, напитки краєві і заграничні.

Скуповуємо герву — віск і мід
ДЛЯ ПП. Каросників є портера, січки і кукурудзи не брак.

Продаж деталічна і гуртовна
Для прибувших залізницею нічліг.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА.

ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

На услуги Шановної Публіки. Телеграфічна адреса: „Kozak“ Iraty.